Ч. 285 — Пятниця 19 (31) грудня 1897. — Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввх на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Соійм краєвий.

(1 засїданє з дня 28 грудня 1897.)

(Дальше.)

З приятностю могу зазначити, що акция краю що до будови льокальних зелїзниць в сїм роцї зробила не лише значні поступи, але й видала такі добутки, які позваляють глядїти з довірєм і вдоволенем в будуччину.

Відтак згадує маршалок між иньшим про відкрите зелїзниції Бірки-Грималів, що Тисна-Лупків в тих днях буде відкрита, а будова Делятин Коломия має почати ся з весною 1898.

Нужда, яка навістила минувшого року рільників, спричинила, що рільники з горячковим поспіхом розпочали в цїлім краю роботу коло дренованя піль.

В біжучім роцї здреновано під управою кр. инжинерів 3000 морґів а 41 фабрик дренів було в руху.

Кр. Видїл по мисли втогідної ухвали предкладає внесеня, котрі забезпечили би потрібну скількість технїчних сил в мелїорацийнім бюрі.

Протягом біжучої сесиї перед кінцем сїчня предложить кр. Видїл проєкт реґуляциї Полтви, якого від довшого часу домагають ся громади і двірскі обшари, котрих материяльний бит неустанними виливами Полтви є просто загрожений.

Закон про реґуляцию Днїстра доси ще не має санкциї. Кр. Видїл має однак повну надїю, що проєкт сей осягне протягом зими санкцию і з весною можна буде розпочати роботи.

Новий закон дороговий, котрий за кілька днїв входить в житє, а дає повітам значно більші як доси засоби готівкою до будови і направи доріг, розбудить неперечно в повітах значний рух будівельний.

Супротив недостачі відповідно укваліфікованих інжинерів, котрих повіти не можуть оплачувати так як край або держава, уважав кр. Видїл властивим, достарчити повітам людий достаточно приспосіблених а з меньшими вимогами, котрі би направою доріг самостійно а будовою під доглядом кр. інжинерів могли занятися і в тій цїли представляє внесенє до утвореня при кр. видїлї практичної школи кондукторів.

Кошт сеї школи буде незначний, а думаю, що зможе она віддати краєви а передовсїм повітам дїйстні і немалі прислуги.

В справі селяньского кредиту предкладає кр. Видїл вдруге проєкт зміни статуту Банку для уможливленя комунальних позичок, котрими би повіти підмагали задаткові і повітові каси щадничі, бо проєкт втогід ухвалений не одержав санкциї.

Потреба сего кредиту є нагляча, бо в біжучім роцї в части з ініциятиви повіт. рад, в части з ініциятиви кр. видїлу повстав цїлий ряд кредитових інституций а особливо щадниць, котрим повіти дорогою комунальних позичок бажають удїлити кредиду.

В біжучім роцї повстало також певне число кас Райфайзена. Нема сумнїву, що сї льокальні інституциї можуть в найдогіднїйших услівях достарчити селянам кредити в меньших квотах, але лише там, де найдуть ся в місци люди, що касою сумлїнно і правильно управляти схотять і управляють.

Думаю отже, що є річию кр. видїлу в границях кредиту В. Соймом на ту цїль призначеного такі институциї підмагати там, де они наслїдком місцевої ініцвятиви повстають і де мають услівя розвою.

Тимчасом не уважав би я відповідним штучно і шабльоново викликувати закладанє кас Райфайзена, бо упадок кількох кас, котрих заряд находив би ся в невідповідних руках, міг би не лише членів одної каси наразити на шкоду, але і в сусїдних громадах знеохотити людність і цїлу акцию спинити на довший час.

В законодатнім напрямі предкладає кр. видїл побіч кількох поменьших внесень проєкт закона будівничого для сїл і меньших міст і місточок, і проєкт трех законів аґрарних о комасациї ґрунтів рільних, о складї кр. комісиї для вилученя чужих ґрунтів з лїсів і заокругленя лїсових границь і о дїленю спільних ґрунтів і реґуляциї спільних прав ужиткованя і заряду.

Проєкт будівничого закона для сїл і малих місточок насував все для кр. видїлу і Сойму значні трудности.

Законодавець стоїть тут все супротив двох суперечних становищ, котрі годї погодити. Коли в проєктї стане ся на становищу нинїшних сумних обставин, коли схоче ся се, що є, лише дуже незначно поправити, а в дїйсности лише на дальші лїта утревалити, то не може бути надїї в будуччинї до поправи будівельних відносин в селах і місточках, отже тодї не треба чудувати ся, що села і місточка будуть що хвиля жертвою поломіни, не можна мати надїї, щоби спосіб і услівя мешканя відповідали хочби певній части потребам здоровля і підносили людність що до цивілїзациї; з другого боку кожда радикальнїйша зміна будівничого закона стрічає велику неохоту в людности призвичаєної до нинїшних обставин від дав

Сьвятий вечір у прапрадїда.

(З записок професора.)

Чогось подібного я нїколи не сподївав ся; я був в гостях у свого прапрадїда! Подумайте: він помер 1738 року, а я з ним бачив ся 1895 року на сам сьвятий вечер! Чи не чудно? А вже ж, чудно оно, а таки я правду кажу.

Привіз я собі, знаєте, з родинного міста ріжні історичні документи, бо думав писати историю свого міста. Були там і пожовклі перґаменти з підписами польских королїв та з великими печатками у бляшаних коробках на шовкових мотузках, були ріжні цехові і братскі книги і старі метрики, що починали ся в 17 столїтю, — все самі нїмі сьвідки минувших безповоротно часів.

Перед самим сьвятим вечером я кінчив переглядати метрики. Немов по старім кладовиши я блукав. Щораз нові імена мішан, а що лїт кільканайцять або кількадесять імя нового сьвященика, що списував ті дати радости і смутку, уродин, весїля і смерти, все тими самими словами у свої книги, поки і єго власне імя не опинило ся в книзї померших. Кілько-ж то тих імен і призвищ! Цїлі поколїня! Де они? де слїд з них? Старе кладовище, на котрім они спочили, лежить, зрівнане з землею, ще й доси трохи не по самій серединї міста, що за сотню минувших лїт дуже розросло ся; на тім кладовищи красують ся до нинї старі липи, що запамятали минувші столїтя, плакучі берези і високі тополї. Там тепер нїхто не глядає могилок свояків, там тепер веселі люди ходять на проходи....

Цїле пополудне я стратив, заким у тих бібулистих книгах віднайшов свій родовід. Лише лїтописцї зрозуміють ту дивну цікавість, яку я відчував, шукаючи нїмих дат у нїмих книгах, і то вдоволенє, яке дають ті дати, зложені разом! А тож историю власної родини складав я собі!

Мій прапрадїд! Так менї якось чудно, якось весело стало, коли я віднайшов день єго уродин. Року 1676 по Христї, дня 5 мая, від батька Григорія і матери Катерини, родив ся син Андрій, мій прапрадїд. Кмотрами були міщани, котрих рід уже давно вимер.... Та ще сказано, що батько мого прапрадїда був inquilinus

Inquilinus! що се значить? Здаєть ся менї: зарібник. Дивлю ся у латиньский словар; так єсть! значить: зарібник або комірник. Бідний мій прапрадїд, жаль менї єго, але заразом і легенький усьміх вдоволеня промикає ся по лици моїм; тїшить мене, що я, праправнук бідного комірника — доктор фільозофії і професор историї при гімназиї! Малий се поступ в историї родини, що аж по двох сотнях лїт один потомок єї не зазнає гіркої долї зарібників, але все-ж поступ єсть. Я немов бачу перед собою прапрадїда і єго усьміх вдоволеня на старім поморщенім лици; тїшить ся, старий, своїм праправнуком...

В убогій і несвоїй хатї зарібника чую веселий сьпів; се обходять хрестини мого прапрадїда, скромні але веселі крестини першого сина. Прапрапрадїд походжає такий радий та все кумів припрошує до гостини, а мій прапрадїд в колисцї кричить так грімко як старий. Сильний хлопчиско буде...

Як єму вело ся, бідолашному синови зарібника, мому прапрадїдови дорогому а незнаному?... Минувшість мовчить; лїтописцї, що записували нераз пригоди негідних доброго слова людий, не записали про мого прапрадїда нїчого. А менї так цікаво було би се знати!...

Глядаю другої дати з житя єго... Року 1697 мій прапрадїд, уже рільник, женив ся. З далекої минувшини доходить до мене глуха, мов у фоноґрафі, але весела гра музики; я не бачу дружини весїльної, але аж тут, у затишну, теплу мою хатину долїтають до мене звуки старосьвітских пісень весїльних і заливиста гра скрипака, гудїнє баса і бренькіт решітки з дзвіночками... Молоденький 21-лїтний мій прапрадїд танцює із своєю ще молодшою жінкою, моєю прапрабусею. Як она звала ся? Анна Турска... Роду сего у моїм містї вже давно нема; мабуть вимер...

Як весело грає музика!....

І з якимсь трепетом і смутком шукаю я третьої нїмої і сумної дати з житя мого пра-

них поколїнь, боячи ся не без певної слушности коштів будови, а ще більше може секатур місцевих орґанів.

Кр. Видїл, котрий в многих постановах впрочім був звязаний рішучим поглядом правительства, старав ся заняти в предложенім проекті посереднє становище, допускаючи численні виїмки від засадничих постанов і пільги в певних обставинах, однак думав також, що лїпше нарезати селянина на одноразовий впрочім незвичний кошт, а зменьшити небезпечність огню, котра не тілько єму але і цїлій осаді грозить.

Злий проект аґрарних законів є першою пробою на поли кр. законодавства аґрарного.

Сойм і край домагали ся від довшого часу внесеня тих законів, котрі первістно мали бути внесені яко предложеня правительственні.

Наслїдком інїцияпиви кр. Видїлу згодило ся правительство, щоби кр. видїл внїс сї закони яко свої.

У внесенях сих був кр. Видїл звязаний засадничим законом комасацийним державним, державним, наслїдком чого не всюди міг признати автономічним властям таку інґеренцию, яку би повинні мати. Мимо того постановив кр. Видїл внести проект закона з тим застереженєм, що наколи держ. закон буде в автономічнім дусї змінений, буде могла послїдувати відповідна зміна кр. законів. Коли однак комасацийний закон зможе розбудити в краю комасацийний рух, віддасть він знаменнїті прислуги краєви. Закона про дїлене ґрунтів спільних домагають ся від довшого часу в деяких околицях селяни, а особливо там, де спільні ґрунта з поводу положеня або натури почви не могуть бути відповідно вихісновані яко пасовиска а надають ся під управу рільну. Роздїл таких спільних пасовиск доповнить поединче господарство селяньске, а в цїлости збільшить рільну продукцию в краю. (Дальше буде)

Два внесеня пос. Барвіньского.

На першім засїданю сойму поставив пос. Барвіньский слїдуючі два внесеня:

I. Зваживши, що краєві відносини вимагають в житю знаня обох краєвих язиків і що просьвітні взгляди промавляють за тим, щоби молодїж в краю знала оба краєві язики, вносять підписані:

Високий Сойм зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. правительство, щоби в середних школах в Королевстві Галичини і Володимирії завело обовязкову науку обох язиків, руского і польского, а іменно в той спосіб, щоби з роком шкільним 1898/9 була заведена обовязкова наука обох язиків краєвих в чотирох низших клясах середних шкіл, а відтак постепенно в висших клясах.

Внесенє підписали: Барвіньский, Др. Сильвестер Сембратович, Конст. Чехович, Вахнянин, Заячківский, Мандичевский, Охримович, Окуневский, Остапчук, Новаковский, др. Савчак, Каратницкий, Небиловець, Гаморак, Винничук.

II. Зваживши, що майже три міліони Русинів в Галичинї мають лише дві 8 клясові рускі ґімназиї і одну неповну; — що з 2518 руских учеників середних шкіл лише 853 має нагоду образувати ся в матернім язицї; — що польска ґімназия в Тернополи виказує найбільше число руских учеників (166); — зваживши, що в тернопільскій ґімназиї треба було побіч 8 головних кляс відкрити 8 паралельних, вносять підписані:

Високий Сойм зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. правительство, щоби в Тернополи в 1898 р. була основана руска ґімназия імени Франц Йосифа, котра би почи наючи з першою клясою, постепенно доповняла ся до 8 клясової ґімназиї.

Внесенє підписали: Барвіньский, Др. Сильвестер Сембратович, Конст. Чехович, Др. Савчак, Вахнянин, Окуневский, Охримович, Каратницкий, Новаковский, Остапчук, Винничук, Гаморак, Небиловець, Заячківский, Мандичевский.

Новинки.

Львів дня 30-го грудня 1897.

— В день відкритя сесиї краєвого сойму відслужив архипресв. о. Білецкий в сослуженю оо. Ваня і Небилівця службу Божу о годині 9, в архикатедральній церкви сьв. Юра. По службі Божій удали ся рускі посли давним звичаєм до Є. Ем. Кардинала-митрополита. П. Барвіньский висловив іменем послів-товаришів преданність для архипастиря і просив о архієрейске благословеньство. Є. Еминенция, подякувавши послам за ту заяву, запевнив їх, що хоч не може задля не зовсїм ще доброго стану здоровля брати участи в соймових трудах, однако буде все духом з рускими послами, і удїлив свого архієрейского благословенїя до змагань руских послів.

— З Кристинополя пишуть: Громада Сілец белский закупила від обшару двірского голозну коршму за 500 зр. і на єї місци вимурувала другу в селї школу з трема обширними комнатами. У Сїльци єсть понад 500 дїтий обовязаних до школи, але они за-для браку шкільного будинку не могли доси користати в просьвітнїм напрямі. Дня 7 грудня с. р. в присутности школярів і численно зібраних селян поблагословив новий шкільний будинок на місци колишної коршми Вп. о. Карил Сїлецкий, місто-декан белский, в соборі оо. Скоробогатого і Дацїя (Василиянина), а опісля промовили місцевий парох о. декан В. Чернецкий і п. Лїскович ц. к. окружний інспектор шкільний.

— З руского народного театру. В четвер 30 с. м. виставить ся „Нещастне коханнє“, народна драма зі співами і танцями, в пяти дїях, І. Манька. В роли Варки виступить для дебюту панна Е. Ґембицка. — В суботу 1 січня 1898 р. виставить ся: „Барон циганьский“, оперета в 3 актах І Штравса. Партию циганки Саффі відспіває пані Ф. Лопатиньска. — В недїлю 2 січня: „Циганка Аза“ (Хата за селом). народна драма в пяти дїях з циганьского житя. — Початок представлень о годинї 7 вечером.

— Оружиє в руках молодежи. Краєва Рада шкільна віднесла ся до Намістництва з просьбою, щоби оно звернуло увагу купцїв, удержуючих склади оружия, аби не продавали шкільній молодежи револьверів, пістолетів, патронів і ин. Причиною того були частї случаї нещасть, які случають ся або з неосторожности в обходженю з оружием стрільним, або з екзальтациї учеників. Намістництво, признаючи справедливість того жаданя, розіслало до всїх підвластних собі урядів відповідне розпоряджене. Розходить ся тут в першім рядї о покутних торговців оружия, що не придержують ся постанов закона.

— Новий еміґрацийний аґент прибув до Галичини вербувати селян за море. То 30-лїтний Romulus Titus Vossinari, родом з Арада в Угорщинї. Виїхав він до Галичини з початком грудня. Давнїйше був при ґенуеньскій еміґрацийній аґенциї La Ligure Americana, а тепер розпочав се поплатне ремесло на власну руку.

— Арештоване бурмістра. З Праги телеграфують, що передвчера арештовано в Вершовцях (звістних з того, що минувшого тиждня напали там Чехи на нїмецку школу), тамошного бурмістра Альойзия Янду. Урядник полициї і кількох аґентів зробили ревізию в мешканю бурмістра, при чім найдено ріжні компромітуючі письма і докази. З першу говорено, що то арештоване стоїть в звязи з нападом на нїмецку школу, але показало ся, що арештоване не має звязи з тою справою. Противно, оголошено урядово, що Янду арештовано за участь в крадежи. Іменно на зелїзничім двірци в Вершовцях пропадали від довшого часу ріжні товари. Отже два паробки Янди одержували ті товари від зелїзничого робітника Манди і відвозили їх відтак до дому бурмістра. При ревізиї часть тих товарів найдено у Янди. Бурмістра відставлено в наслїдок того до суду карного. Переслухано вже богато сьвідків, котрих зізнаня сильно обжаловано. Янда й сам приходив нераз до зелїзничого маґазину і там забирав різні річи. Дальше доносять часописи, що в тій справі зголосив ся до суду добровільно отець Янди, зломаний 70-лїтний старець, і зложив дуже некористні для сина зізнаня. Іменно заявив він, що син обікрав его, украв від него асекурацийну

прадїда, дня і року его смерти. Перекидаю байдуже довгий спис людий, що померли за сорок один лїт, і находжу... Року 1738 на сам сьвятий вечер — як зазначив уважний єрей Дарморос — мій прапрадїд помер.

На сам сьвятий вечер!... Сумні сьвята мала родина мого прапрадїда! Здалека, з глухої, забутої минувшини, немов з забитого кута довженної темної пивницї, долїтають до мене веселі коляди хлопячі на улицях мого родинного міста, а з убогої хати мого предка голосіннє нещасної жінки і дїтвори.

На сам сьвятий вечер.... Лїт тому сто пятьдесять і сім!...

Як він виглядав, мій прапрадїд? Як він жив?... Нїмі три дати з одного житя лежать передо мною і нїчого не кажуть. Мій прапрадїд.... як трохи не байдуже читаю я ті три дати з одного житя; здасть ся менї так, як би я лиш свою цїкавість бажав заспокоїти, а сльоза жалю не являє ся на очах моїх. І коли менї чого сумно, то того, що колись так байдуже читати-муть у метриках нїмі дати і з мого житя, навіть може не три дати, тілько дві....

Шелестять бібулисті картки старих метрик, перевертані моєю рукою.... Старосьвітске письмо мерехтить менї перед очима. Снують ся думки у початках 18. віку; на тлї неспокійних часів, нападів Турків, пановання польскої шляхти бачу дрібне незамітне, байдуже для всїх житє чоловіка, так менї близького, а так — мому серцю, моїй уяві далекого, бо незнаного....

Входить в хату мій слуга.

— А ви, пане професор, не думаєте сьвяткувати? — питає ся. — Вже сема година.

— Вже сема?

Давлю ся на годинник: справдї, вже сема. Ото засидів ся я, від обіду аж до вечера!

— Може вам чого потрібно?

— Нї, нїчого! Затопи лише добре в груби. Там мороз на дворі?

— О, ще й який! А вьвідно як!

Одягнувшись у футро, я вийшов на місто. Треба було десь повечеряти. Куди іти? Ну, вже ж, куди нежонатому чоловікови іти, як не в трактир?

В трактир! на сьвятий вечер! Га!... годі инакше!

Але так менї чогось зробило ся сумно! Глумливий усьміх над власною одинокостию, який зразу проявив ся був у мене на думку про такий сьвятий вечер, перемінив ся гнеть в сувору задуму. Трактир, першорядний трактир, в котрім я харчував ся, здав ся менї поганою норою, повною задухи, диму і чаду від перепалених преріжних сосів та печень....

Сьвятий вечер!... Та що менї сьвятий вечер! се такий вечер, як і кождий иньший, нїчим не гірший, нїчим не лїпший! як прийшов так і мине.... От! звичай....

Ух! який мороз! А вьвідно! Тепер у моїм родиннім місточку мусить бути гарно! Коляди, родини при вечері, в хатї солома, у соломі тачають ся малі дїточки, веселенькі собі.... Під стіл залазять і кудкудакають так, як я колись....

От! спомини.... Пусте!

У трактирі повечеряв я собі і против свого звичаю випив кілька чарок вина. Прочитав кілька часописий і відтак, з думкою, що се ж таки сьвятий вечер, купив дві фляшки вина, а по дорозї деяких ласощів, запхав у кишенї і санками повернув домів.

У хатї лямпа не сьвітила ся, але за те у грубі палав ясний огонь і крізь отворені дверцї кидав проміня тепла і сьвітла на мою шафу з книжками, на отоманку і на кіш з цьвітами та роскішною пальмою, що розкинула своє довге листє над цїлим кошем та предивною тїнею відбила ся на стінї.

Тихенько в хатї, тілько годинник під скляним накривалом легенько тикає.

Ах! як тут тепло! як мило увійти тут з морозу!

Я зняв з себе футро, присунув округлий стільчик до отоманки, докинув ще дров у грубу, отворив фляшку з вином, наляв чарку і поклав ся вигідно на отомину. Закурив циґаро і пускаю дим під стелю. Лямпи не сьвічу, бо так менї приємнїйше при тім сьвітлї з груби.... А в хатї так тепло! Чому би й я не мав собі урядити сьвятий вечер!

Вино добре і смакує менї. Радо би я з ким подїлив ся ним та нема з ким.... Гей, милий

полїщу на жите, а вкінци вигнав его з хати серед лютої зими без всяких средств до жития.

— **Старі гроші.** В Стебнику, селї положенім в повітї богородчаньскім, вигребав селянин копаючи рів, різні старі гроші, перстень, щит, золоту штабку і инші предмети.

— **Добре розмовив ся.** Хотів наш селянин продавати свого коня, отже обтяв ему хвіст і пішов на ярмарок; але не довело ся ему продати конину. От вертає він до дому долиною і пристав трохи, аж тут надходить Волох, також з кониною, і витає его: „Buna demineata“ (Добрий день!) А наш селянин не зрозумів і відповідає: „Добре, то міняймо ся з конами.“ — Волох питає: „Ai fost acolo?“ (чи був ти там, на торзї?), а наш селянин каже: „Та то нїчо, що нема хвоста; він мав, але я обтяв“.

— **Рiздвяна пригода.** Син буковиньского посла до ради державної др-а Стефановича, правник з Праги, їхав на латиньскі рiздвяні сьвята до Чернівцїв. По дорозї вступив до села свого батька в Галичинї, був там на польованю, а в пятницю хотів зелїзницею з Станиславова дістати ся до Чернівцїв. В Дрогобичи зміняв він сотку на десятки і дав з них одну десятку служачому, щоби купив ему карту до Чернівцїв. Вже сїв до ваґону і поїзд мав рушати, аж нараз вибігає на перон зелїзничий урядник і голосно питає, хто з подорожних купував карту І. кляси до Чернівцїв. Кастан Стефанович зараз зголосив ся з вагону і дав урядникови иншу десятку. Поїзд рушив і справа здавала ся залагодженою, хоч знов з другої сторони Стефановичеви яко правникови якось дивно виглядало, що справу фальшованя банкнотів трактують так легко. Але ледви заїхав поїзд на стацию Оттинія, ввійшов до ваґону жандарми і арештували Стефановича. Его завели до повітового суду. Але ж правник знов знав, що задля такого тяжкого злочину, як фальшоване банкнотів, повинні его відставити до окружного суду. Тож сейчас зажадав відставленя до станїславівского суду. Припадково були тодї ще в урядї радник Пшибильский і прокуратор Кілїян. Стефанович виказав, хто він є, і его випущено сейчас на волю. Тимчасом повідомлено его батька телеґрафічно о цїлім випадку і він враз з адвокатом др. Стшельбіцким поїхав до Станїславова, але в Станїславові вже не застав свого сина, бо сей поїхав вже далї до Чернівцїв. Так послови Стефановичеви не остало ся нїчого иншого, як подякувати станїславівскому прокураторови і радникови Пшибильскому за скоре випущене его сина на волю, та вернути до Чернівцїв, де враз з сином міг празнувати рiздвяне сьвято.

— **Чотири убийства.** Франц Дамоазо бурмістр місточка Рулї-Сен-Льоп у Франциї, 76-лїтний старець, допустив ся чотирох убийств, а то з причини, що его зять Кордіє хотів его примусити до проданя землї, щоби відобрати посаг по матери жінки. Дамоазо скуповував цїле жите землю і любив єї, як скупий золото. Коли зять зажадав в дорозї судовій продажи фільварку, загрозив ему Дамоазо, що убє его. Кордіє не богато собі робив з того і старав ся, щоби лїцитация відбула ся як найскорше. Вкінци надійшов день лїцитациї. Рано з'явив ся Дамоазо в мешканю Кордієра і не кажучи слова, вийняв револьвер та стрілив зятеви просто в серце. Той упав трупом на місци. Відтак застрілив Дамоазовою дочку і внука. Отець Кордієра хотів здержати божевільного але й сам одержав тяжку рану. По тім страшнім злочинї Дамоазо сховав ся до стодоли і звідтам уоружений двома револьверами грозив кождому смертию. Вкінци утомлений голодом вийшов на подвірє і там его арештовано. Дамоазо був в місточку 24 лїт бурмістром і его загально поважано.

— **Гроші і слава.** Один видавець штокгольмский звернув ся недавно до голосного писателя норвежского з просьбою о дозвіл виданя всїх его творів в шведскім перекладї. „Очевидно — писав — що таке видавництво не може оплатити ся і я беру ся за него лише для слави та маю надію, що Ви, Впов. Пане, не зажадаєте заплати“. Писатель відповів як слїдує: „Поважаний Пане! Жиємо в дивних часах: автори пишуть книжки для гроший, а книгарі видають їх для слави. А тимчасом що діє ся? Коли книжки вийдуть з печатнї, роблять книгарі на них гроші, а писателї — мають славу. З поважанем Х“.

— **Сьмішна пригода** лучила ся недавно в однім швайцарскім селї. Мали там замкнути до арешту одного звістного волоцюгу і злодія, котрий мав то нещасте, що виходив з вязницї лише на то, аби по кількох днях назад там вернути. Та вічна вандрівка до арешту видко і ему вже надоїла і він подав радним громади таке предложене: Замість замикати мене до вязницї, дайте менї радше средства, щоби я міг виїхати за границю і там вступити до войска. В той спосіб і менї поможете і самі увільните ся від мової особи“. Предложене подобало ся так дуже радним, що они поручили дїйство одному з своїх товаришів, аби відвіз волоцюгу до Базилеї, граничного швайцарского міста, а звідтам аби вислав его до француской твердинї Бельфорту. Так опинив ся волоцюга в Базилеї, але замість поїхати до Бельфорту, обжалував зверхність громадску свого села перед базилейским судом, що она хотїла его примусити до служби у францускім войску. Суд базилейский зробив в наслїдок того процес зверхности громадскій згаданого швайцарского села і процес той скінчив ся в той спосіб, що зверхність засуджено на 30 днїв арешту і на заплачене кари грошевої по 80 франків від голови.

— **Дивна папуга** появила ся — очевидно не у нас в Европі, а в Америцї, славний з ґазетних оповідань з того, що там дїють ся не раз найчуднїйші річи. Отже про ту папугу таке пишуть: По всїх містах Америки їздить якийсь Рідлей зі своєю папугою „Джеком“ і заробляє річно по 6000 зр. Ту папугу хотів иньший Американець купити за 18 000 зр., але Рідлей не згодив ся, бо папуга та справдї велика рідкість. Говорить она в трех мовах і 10 диялектах. Коли хто заговорить в якій мові, папуга сейчас відповідає в тій самій мові і нїколи не уживає непевного реченя. А коли до неї заговорить хто в незнаній їй мові, то папуга дивить ся на того чоловіка здивовано і лише махає головою. — З тою папугою мабуть така сама правда як з тим нещастним оселедцем, що утопив ся у водї.

Боже, коби она була мала розум, був би я тепер разом з нею при вечери, в родиннім крузї, а не так самітно, як нинї.... Ну, нїчого! стало ся.... а моя доля ще не утекла. Я ще молодий; трицять два роки, то не старість.

Просили мене на сьвята між панни, та нї! не зловите мене так скоро; я вже до того за старий воробець. А проте, хто знає, може й піду завтра; адже цїлі сьвята у тій своїй норі, як борсук, сидїти не буду. Я-ж без людий жити не можу....

Ох! то жите! то жите! Як его уложити, як повести, шоби марно не прогайнувати его та не оставити по собі лише нїмі дати у метриках, так як мій прапрадїд їх оставив.... Отгам на столї лежать они, ті старі метрики. „Аз єрей Ілляшевич охрестих отроча....“ А тепер нї Ілляшевича, нї прапрадїда, нї прадїда, нї дїда, нї батька в живих уже нема; а час іде.... ой іде, іде немилосерно скоро! Адже от що лиш недавно сам я хлопцем ходив колядувати попід вікна у великих батькових чоботах, щоби в ноги було теплїйше.... А тепер?

Як тепло у хатї!... Огонь гуде, тріскає, а від цьвітів і пальми тїни мелькають по стінї.... Ох, Боже, якже ж менї скучно!... Годинник тихенько тикає, так тихенько, майже не чути его. Чи не забув я накрутити его? Нї, накрутив, а може й нї... Ет, нехай там....

. . . .

(Конець буде).

Телеграми.

Відень 30 грудня. Wien. Ztg. оголосила власноручне письмо цїсарске до президента міністрів бар. Ґавча, розпоряджаюче закрите тринайцятої сесиї Ради державної.

Відень 30 грудня. Мінїстер зелїзниць бар. Віттек затвердив емеритальний статут для служби зелїзничої при австрийских зелїзницях льокальних, котрий почавши від 1 сїчня 1898 забезпечує таке саме заосмотрене на случай калїцтва або старости, як і при великих зелїзницях.

Париж 30 грудня. Естергази буде ставлений перед суд, а розправа розпічне ся дня 10 сїчня.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—		9·20	—	—
Стрия, Сколього і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·04[6]	3·15[7]	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в неділї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	—	8·45	9·10	6·55	9·30	—
Підволочиск	2·30	10·—	—	—	—	3·30	6·—
Підвол. з Підз.	2.15	9·43	—	—	—	3·04	5·55
Черновець	9·50	1·50	—	—	7·30	5·45	9·10
Тернополя	—	—	—	7·52	—	—	—
Белзця	—	—	—	8·25	5·25	—	—
Ярослава	—	—	—	10·35	—	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·05	1·51[2]	10·20
Брухович	—	—	—	—	—	8·15	—
Брухович	—	—	—	—	—	8·49	—
Янова	—	—	—	7·50	1.15	—	—
Янова	—	—	—	8·—[3]	9·01[4]	—	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [3]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [4]) Від 15 червнядо 31 серпня лише в неділї і сьвята.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають порунічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Лозиньского під зарядом Б. І. Забора.